

НАЧЕ БЕРМУДСЬКИЙ ТРИКУТНИК

Спочатку анекдот: до кореспондента зарубіжного радіомовлення приходять чоловік і просять виступити в прямому ефірі. Йому говорять, що в прямому ефірі не можна, а треба спочатку зробити запис. «Я лише одне слово скажу», — знову просить той чоловік. «Добре, кажіть уже», — дозволив кореспондент. «Рятуйте!» — заверещав чоловік.

Можливо, суб'єктивним буде моє враження після наради, що відбулася на початку лютого у райдержадміністрації, але саме так хочеться кричати. "Рятуйте!" Все ж звертатися немає до кого, бо врятування потопаючого в руках самого потопаючого. Ніхто не кине рятувальний круг. Та давайте звернемося до фактів. Криза неплатежів нині в Україні — найбільший тягар. У нашому Гоцанському районі криза неплатежів довела до того, що на

1 лютого не поступило у райбюджет 35 мільярдів карбованців. Для порівняння скажемо, що на 1 червня минулого року було 700 мільйонів неплатежів. Проти нішньої сума просто мізерна. З цих 35 мільярдів найбільше заборгували колективні сільгоспідприємства — 27. Отже, очевидна критична межа в економіці сільгоспідприємств. Лише окремі з них ще знаходяться на плаву, решта ж мають заморожені рахунки і мільярдні борги та кредити в банках. Але необхідно сказати, що деякі голови КСП правдами і неправдами шукають виходи, щоб хоч якось придбати реманент та паливо для весняно-польових робіт. Ризикують капітально, бо є служби, які можуть вкинути колективні сільгоспідприємства у боргову яму. А все, що попадає на поточний рахунок більшості сільгоспідприємств, одразу йде на погашення кредитів, тобто кане у вічність. А взагалі нарада була присвячена відносинам між переробниками та постачальниками сировини, тобто КСП. Йшов обмін думками, як бути далі, як дійти згоди, щоб вигідно було виживати і одним, і другим. Спочатку слово взяла директор Бабино-Томашівського цукрозаводу

М.П.Городник. В пролозі її виступу була занепокоєність, як придбати насіння цукрових буряків для майбутнього врожаю. Всіх перипетій не буду описувати, бо в цьому питанні, здається, дійшли згоди. Та далеко не все гладко у відносинах між Б.-Томашівським цукрозаводом і КСП. Окремі з них та ще таке велике бурякосіюче господарство, як «Тучинське», возять цукросировину на Оженінський завод. Що ж, добре — є вибір. Але це відбувається на бюджеті району. Кошти за переробку йдуть в сусідній Острозький район. Взагалось цей трикутник, що його можна назвати Бермудським (бо часто заводить в тупик): переробне підприємство — колективні сільгоспідприємства — бюджет ми сьогодні ще часто будемо проглядати. Окремі з голів КСП мали претензії до Марії Петрівни і за завищену забрудненість сировини, і за вихід цукру, і за застарілий технологічний процес. Що, врешті, відбилось на процентному відношенні кількості цукру для заводу і для КСП. Може мати претензії і М.Городник, адже колективні підприємства винні заводу 6,7 млрд. крб., а завод окремим з них — лише 300 мільйонів. Дискусія завершилась толерантно: вирішили створити узгоджувальну комісію, яка і визначить собівартість переробки цукросировини, а, отже, і зробити розрахунки і визначить, хто кому і скільки винен. В дискусії дуже активним був голова правління КСП «Мир» М.І.Поліщук. В його господарстві зараз справи йдуть чи не найкраще, але, мабуть, саме настирливість і допомагає йому гідно відстоювати майно господарства і примножувати його.

Про майбутні договори йшлося у виступі представника Рівненського м'ясокомбінату О.Ц.Гінціцького. Олександр Цезарович розповів про проблеми м'ясокомбінату. Було чимало запитань до нього про ціни на м'ясосировину, про вигідніші бартеру. Довершено логічним прозвучало запитання директора дослідного господарства «Тучинське» М.П.Зінчука:

— У січні 1994 року ми здали на м'ясокомбінат сотні тонн прекрасного мо-

лодняка, а розрахувались з нами лише у грудні. Ціни за той час зросли у 3-4 рази, і ви віддали нам копійки. Тому в минулому році ми уже не здавали вам худобу. Це наш м'ясокомбінат і він повинен нас працювати. Але чомусь нам вигідніше продавати худобу чужим — чехам, німцям, ліванцям. А це означає, що бюджети пішли з області. Зараз ви пропонуєте бартер: за 1 кг живої ваги 2,2 кг бензину. Ліван платять по 3 згу, а продає по 5. Чому б вам, м'ясокомбінату, не забирати у нас м'ясо і продавати самим, щоб вийшло по 5 кілограмів? Нам би віддали лише по 3. І самі мали б навар.

На це запитання відповіді поки що немає. Не думаю, що у нас такі непервороткі бізнесмени. Комусь, очевидно, вигідно, щоб дати заробити ще й не нашим підприємцям.

З осторогою керівники сільгоспідприємств прийняли проект договору між КСП та КП «Промінь» по переробці молока. Далеко не всіх задовільнили пояснення генерального директора об'єднання С.Гречича про ту важку обстановку, яка склалася на заводах об'єднання. Від цього не легше колективним сільгоспідприємствам, адже переробники винні їм більше 11 мільярдів карбованців і не оплачують за продукцію по кілька місяців.

— Доярка, яка встає у 4 години ранку, щоб піти видіти корів, не винна, що хтось прорахувався з реалізацією продукції. Вона хоче мати свою кровно зароблену зарплату, — сказав у своєму виступі голова КСП «Мир» М.Поліщук.

— Собівартість молока у нашому господарстві становить 16 тисяч карбованців за 1 літр. А нам пропонують продавати молоко по 15 тисяч карбованців, — зауважив голова КСП «Промінь» Є.Льченко.

— І необхідно додати, що з цих 15 тисяч карбованців у казну господарства попаде менше половини цих коштів, бо решта йде на податки, — додав до цього директор дослідного господарства «Тучинське» М.Зінчук.

— Чомусь збитки завжди розкидають на нас, — висловив і своє зауваження голова КСП «Нива» Є.Біль.

Лише ці кілька фраз свідчать, що розмова була

далека від компліментів.

Звичайно, якби це був капіталізм чистої води, то ніхто би такої мови не вів. Не маєш коштів — ти банкрут. Та, власне, і у нас так можна було б зробити — пиши претензійний лист, і податкова служба відповідно відреагує. Однак чи вигідно у загальному рахунку це для району? Гоцанське підприємство по переробці молока — один з найбільших платників у районний бюджет. Культурна його економіка автоматично відбилась і на зарплаті людей із соціальної сфери. Крім того, нокдаун заводу відгукнувся нокдауном для постачальників сировини. КСП не можуть не лише дати зарплату для своїх працюючих, а не мають коштів і для відраховувань у бюджет.

— І все ж плач Ярославни тут не допоможе, — сказав у своєму виступі начальник районного управління сільського господарства В.Марчук. — Вихід треба шукати.

А після виступу голови райдержадміністрації І.Ткачука розмова пішла у більш конструктивне русло.

Звичайно, договори слід підписати взаємовигідні. І не обов'язково заводу виготовляти лише сир твердий та масло, які зараз ідуть на склад, бо собівартість висока. Можливо, слід використати досвід радгоспу «Корецький», який в бочках вивозить молоко на продаж в обласний центр. За цим молоком одразу черга. А радгосп має живі гроші! Очевидно й те, що договори не можуть бути однаковими. Якщо двічі у день посилюють автомобіль у «Зорю», щоб привезти 200 літрів молока, то собівартість молока з «Миру», звідки забирають 2 тонни, буде значно нижчою. Але я не збираюся вчити господарювати когось. Просто гадаємо, що з Бермудського трикутника економіки району також можна знайти вихід. Тому кожна думка буде слушною. А ще на додаток, коли відкинеться амбіції. Думаю, також ситуація була б іншою, коли б колективні господарства мали 51 процент акцій у балансі переробних підприємств.

Андрій БАБІНЕЦЬ,